

Hönderjylland

De tolv Præster og Indre Mission.

I et Indlæg i „Sejmdal“ vedrørende Brydningen inden for Indre Mission skrives blandt andet: „De tolv vil de bryde med Tommesen, og det var nu engang Politikk, de søst bebrejdede ham. Imod denne Beskyldning var det, Tommesen vægrede sig med gode Grunde. Saa fremkom Provst Schmidt med sin Artikel om lutherisk og pietistisk Kristendom. Men vi vil ikke lade os Sandheden forplante, hvortil af en eller tolv Præster.“

Tommesen skal have støttet Rantkerne — men samtidig bebrejdes det ham, at han har sluttet sig til Riebies og Fredsforeningen. Et de tolv da virkelig saa aandsforløbte Tilbedere af deres ny Patron, Etracferjan, at de tager dette for det samme? Det er dog utroligt. Men naar er en ledende Saand, som ikke ses offentlig, og alligevel er til Stede. Det er til Provst Peter Jensen, den nuværende Biskop i Søstern, som altid har været den ledende Mand imod Pastor Tommesen, og Præsterne sel er kun Medløbere, som pludselig stod uden Gyde, da Provst Peter Jensen slittede til Skiel; og nu farer de frem og tilbage og farer vild.

Door utskaltende er dog hele denne Præstetrid. Vi Raagmand har alt for megen Virkelighedsans til at følge disse gamle Besje. Raagmand staar, naar der strides, Mand imod Mand, Ord imod Ord, men Præsterne løber fra Ord til Ord, planter og pluntrer, indtil de selv ikke kender deres egne Grunde mere. De tror at kunne saa andre til at hoppe paa Lømpinden, men sidder i Virkeligheden selv paa den. Præstetrid gør jo fremmed og usikkert over for denne Verdens Forhold og Realiteter, men saa uklare, saa vildfarne kan dog kun nordflesdigge Præster være, der savner den styrkelse af Karakteren, som den nationale Bevidsthed giver. Og disse hjælpeløse Mænd, der ikke kan bevare deres eget „Nag“, som ikke er de samme i Gaar og i Dag og i Morgen, — vil være Besledere til Gud!

Mads Egholm. Lørdag Eftermiddag den 23. Nov. har den hjemløse Mads Egholm paa ny modtaget en Udvisningsordre. Samtidig er han atter bleven idømt en Bøde paa 300 Mark. Da Mads Egholm lige saa lidt havde efterkommet den sidste Opfordring til at forlade Landet som de foregaaende, blev Bøden paa 300

Mark eller 4 Ugers Arrest ifl. det haderslevske Forlykningsblad atter den 27. Nov. „forbiat.“ Regeringspræsidentens Skrivelse indeholdt imidlertid denne Gang ingen ny Opfordring til at rejse.

Efter hvad der skrives til „Mødermaalet“ og „Dannevirke“ tager Mads Egholm trods de mange Trusler med Bøder og Arreststraffe Sagen med en knusende Ro. Da Amtstjeneren forleden skulde hente den hjemløse for at transportere ham til Starbæk, jagde hans Guftru: „Kan De nu ikke undvære ham længere?“

— „De kan vel heller ikke undvære ham,“ mente Betjenten. — „Det lader dog til, at jeg kan undvære ham lige saa længe som Dysterne“, varede Guftruen. Den lille Dreng derimod, der er født under Transjelsperioden, og som bogstaveligt med Modermelken har indtaget Fornemmelser af de Naar, Familien maa døje under preussisk Civilisation, har allerede paa Hølelsen, at noget er, som det ikke bør være, naar Uniformerne biser sig. Den lille Gut falder da paa sin Fader og heber om, at han maa blive hos dem.

De hjemløse i Aabenraa Amt. Mandag Aften den 18. Nov. er der foretaget Udvaltning hos den hjemløse Arbejdsmand Carl Marius Hansen i Aabenraa. Udvaltningen forløb resultatløst.

Følgende Torsdag gjordes der ifl. „Sejmdal“ lignedes Forløb paa Udvaltning hos den hjemløse Lars Jensen Lind i Søstirkeby. Det gav heller ikke noget Resultat.

I Hjemløse i Hængsel. Torsdags skrives der den 29. Nov., er tre hjemløse: Arbejdsmændene Morten Thomsen, Aabenraa, Carl Marius Hansen, Aabenraa, og Lars Jensen Lind, Søstirkeby, bleven indsat i Raadhusarresten i Aabenraa for at afsonne en Arreststraf paa 14 Dage hver.

For Arbejdsmand Carl Marius Hansens Vedkommende er det ifl. „Sejmdal“ anden, for de to andre Hjemløses Vedkommende fjerdende rejs. femte Gang, at denne Skæbne overgaar dem.

Atter et kritisk Møde af Politiet. Eftermiddags den 25. Nov. afholdt Frimærkedepartementet Pastor Grifsen et kritisk Møde i Sønderby Kro paa Kajnas. Mødet forløb som sædvanligt med Salmelang og opbyggelig Tale.

Da Pastor Grifsen imidlertid var færdig med sin Prædiken, rejste Gendarmeren sig og erklærede Mødet for opløst, samtidig med at han bød de forsamlede forlade Salen. Hans Ordre toges naturligvis til Følge; men der vil blive indfandt

Behæring over Forholdsreglen, og med den sidste Dom i frisk Minde er der næppe Tvivl om, at Gendarmerens Optræden paa nu vil blive underkendt.

Alkohol. Eftermæle. I „Dybbøl-Rosten“ skrives: I Torsdags (14. Nov.) jordes paa Alkohols Kirkegaard Aftagtsmand, tidligere Barcellist Peter Jørgensen Christensen i Sindholt. Med Peter Jørgensen fra Sindholt, er atter en af de gamle Soldater fra 48—50 gaaet til Næs Brigade.

Peter Jørgensen var ikke med i noget Slag i Trearkestrigen, idet han først blev indfaldt i Efteraaret 1850 og først kom ved Danevirke-Stillingen i Januar Maaned 1851. Men han opfyldte Fordringen at have tjent i den danske Hær eller Flaade, da den var paa Krigsfod i disse Aar, og modtog da ogsaa i de senere Aar de 100 Kroner som Hadersgave.

Vinstrup. En gammel Sølvbrudgom. (Al. No.) Mandag den 25. Nov. havde Arbejdsmand P. Peter Jensen og Guftru paa Mejlsby Mark Sølvbrudgom. Sølvbrudgommen, der er 87 Aar gammel, er endnu rask og funde ved Feten træde en Dans. Han har altid trods den lange og besværlige Vej trofast givet Møde ved Balgurnen og har afgivet sin Stemme til Fordel for vor Sag.

Veiteregnen. Paa danske Vænder. (Gud.) N. C. Johnsens Gaard i Gerup folgte forleden til Ungkarl Chr. Danielsen fra Langved. Gaarden købtes i sin Tid af Gaardhaverne Madsling og Peteren i Forening med Adolf Sørensen fra Bybo og H. Jensen fra Rørfær, som altiaa nu har afhændet den igen. Gaarden, der er 120 Demat stor og i lange Tider har været i tyk Besiddelse, er dermed ifl. „Vestlens Tidende“ gaaet over paa danske Vænder.

Kritikansfelt. Albert Lundes Møde. Tirsdag Aften den 19. Nov. var næppe saa godt besøgt, som om Søndagen. Lunde talte over Job 23. Kap. 1—3 Vers.

Den 27., 28. og 29. November taler Lunde igen her i Byen, men Kløffen 7 i Siedet for Kl. 7½, fordi at de, som skal med Toget, ogsaa kan deltage i Vedemøderne.

Søndag den 1. December, Aften Kløffen 7, Autter Lunde sine Møder for denne Gang.

Toflund. Albert Lundes Møde. Lørdag og Fredag 22. og 23. Nov. i Toflund havde begge Dag tilfaldt en Alangde Tilhørere. Der er fremstillet Udtaleser om, at det er paa høje Tid, at Albert Lunde forlader os; thi flere Tilhørere, har af Avindesammet, er ved at blive alt for stærkt paavirkede, især nogle der i Norge er stærkt nervøse, skrives der i „M.“ af 26. Nov.

Maved. Falden i en Gryde fogen-de Vand. (Gud.) Et lille eet Mars Barn hos Mutter Boyen i Ravsted blev forleden Dag slemt holdet. Moderen havde netop taget en Gryde fogen-de Vand af Flden og sat paa Gulvet. Mens hun vendte sig om, kom Barnet løbende og faldt i Gryden. Efter flere Dages gaarde Videlser er Barnet død Fredag den 15. Nov.

Als. En Skolecirke. Den første Dag i den ny Skole ved Underup Station oprandt med en regulær Skolefejre. Da Lærer D. Fredag Morgen den 15. Nov. begyndte Undervisningen i første Klasse, var en Del af Børnene ikke mødt og havde heller ikke meldt forfald. Undervisningen begyndte alligevel. Børre blev det om Eftermiddagen; da kom der kun fire Dreng og en halv Enes Piger, og Undervisningen blev udført; Læreren vilde først henvende sig til Skoleinspektøren.

Sagens Forshistorie er ifl. „Hensborg Avis“ denne, at en Del Forældre protesterer imod, at Lærer D., der i mange Aar har været Lærer ved den gamle Skole her i Byen, nu ogsaa skal gaa med over i den ny Skole, først han er liden af Brytshgdom. Særlig en Del Forældre med kirtelgye Børn har anset over, at man havde Raad til at bygge en ny Skole uden først at overveje Lærerevingsmaalet.

hvad er Meningen?

Ved Nord Dakotas Areds Møde i Mar, hvor der var 4 Præster og 10 andre stemmeberettigede til Stede, be'luttede man enstemmigt at sende følgende Forslag til den forenede dansk lutheriske Kirkes Areds-møde i Racine, Wis., 1913:

„Da der mange Steder inden for N. Dakotas Areds saa vel som andet Sted inden for den forenede Kirkes Omraade findes større Antal af vore Landsmænd, som ikke har Guds Ords Forkundelse iblandt sig, og begrundet paa den Mangel, der er paa Ords Forkundere, foreslaar N. Dak. Areds, at der ved Trinitatis Seminarium, Blair, Nebr., oprettes et kortere Kurfus for Mænd i modnere Alder, der maatte føle sig kaldet og har Evne til at forkynde Evangeliet.“

Stald Aredsmodet skulde vedtage dette Forslag, som det ordret er fremat, hvordan skal saa de Menne-sker være sig ad, hvis Ved det bliver at føre nævnte Forslag ud i Præstis? Skal de overette en Slags teologisk Udfdeling, som det tager kortere Tid at komme hjemm end tre Aar, ved Siden af den nuværende treaarige teologiske Udfdeling? Skal de to Lærere, som for Tiden underviser i Teologi, ogsaa undervise i det „kortere Kurfus“? Tænter man sig, at de kan overkomme dette, eller skal der ansættes flere Lærere i Teologi?

Stal de „Ords Forkundere“, man nævner i Forslaget, være Raadprædikanter eller Præster, naar de er komne igennem det „kortere Kurfus“?

Saadanne Spørgsmaal er nødte til at trænge sig ind paa de Mænd, hvis Opgave det bliver at handle efter Forslaget fra N. Dak. Areds af 1912, hvis Aredsmodet 1913 gør dette til Ved at antaget det ordret, som det nu loder, og vedkommende Mænd arligt vil gøre deres Vigt.

Har Aredsmodet i Nord Dak. haft en anden Mening end den, som ligger i dets Forslag, saa kommer Aredsmodet til at have et ekstra Aredsmodet, for Kirkesamfundet, af hvilket Aredsmodet er en Udfdeling, holder Aredsmodet i Racine, Wis., 1913; thi eet eller et Par enkelte Medlemmer af de stemmeberettigede, der var med at vedtage Forslaget, kan ikke forandre det, og ingen kan paa Forhaand vide, om Aredsmodet lader være at antage det, hvis det kommer frem i sin nuværende Ord-lind og Form, selv om der gemmen Møde gøres opmærksom paa det misliffende deri.

Jeg for min Del antager, at Aredsmodet har tænkt paa, at den Udfdeling ved Stolen i Blair, Nebr., der er for Uddannelse af vordende Præster, og som igen bestaar af to Udfdelinger: nemlig Profeminariet og det teologiske Seminarium, hvilke det tilfammen tager 7 Aar at gennemgaa, at denne syvaarige Præstevuddannelsesforbedling kan ikke aldre Mænd komme helt igennem; og da nu Aredsmodet alligevel ønsker at stajfe saadanne Udgang til Præstegeringen, saa mener den, at de bør kunne optages i den allerede oprettede teologiske Udfdeling, selv om de ikke har gennemgaaet det fireaarige Profeminarium, hvis de føler sig kaldet til at blive Præster og har de nødvendige Evner dertil. Et det kaales, Aredsmodets Mening er, saa er jeg af samme Mening.

Præstevuddannelsesforbedlingen ved Stolen i Blair er kun en lille Udfdeling i Sammenligning med alt det andet, der er ved Stolen, og skal denne lille Udfdeling des kaales, at der bliver en Udfdeling ved Siden af denne for de Elever, der ikke har gennemgaaet Profeminariet, saa skal der ogsaa flere teologiske Lærerekræfter til, selv om Eleverne fra begge teologiske Udfdelinger kan modtage Undervisningen sammen i flue-Fag, der hører det teologiske Studium til.

Udldre Mænd, der af grundtristelige Bevaaggrunde ønsker at blive Præster, bør have Udgang til at blive det, selv om de ikke kan gennemgaa det fireaarige Profeminarium, naar de har Betingelserne for at kunne saa Indfigt nok til at være gode Sjælesørgere, og de har de Evner, der er nødvendige for at

Avitteringer.

Til Japanmissionen:

Jør Avitteret, se Abl. Nr. 50.....	\$1582.81
Dwatonna, Minn., Dania Mgh.s Kvindeforening.....	2.00
Dwatonna, Minn., S. S. Christenien.....	2.00
Orange, Wis., St. Stefans Mgh.s Kvindeforening.....	5.00
Viborg, S. Dak., Taffigelses Offer.....	5.00
Stemmare, N. Dak., Pastor Aildsig og Guftru, Serrens Procenter.....	10.00
Kiowa, Colo., en uævnt.....	2.00
New Denmark, N. B., Canada, Kvindeforeningen.....	10.00
West Branch, Iowa, August Peterjen.....	5.00
Keenah, Wis., Vor Frelfers Mgh., Søndagskolens Mis-sionsforening.....	8.00
Jacksonville, Iowa, Hans C. Henriksen.....	20.00
Oleander, Calif., Arnenes Misionsforening.....	16.00
Dana Valley, Mont., Ungdomsforeningen.....	3.00
Council Bluffs, Iowa, Vor Frelfers Mgh., Søndags-kolebørnens Offer ved Misionsmødet.....	14.17
Tilfammen.....	\$1684.98

Til Indianermissionen:

Jør Avitteret, se Abl. Nr. 50.....	\$1205.39
Dwatonna, Minn., Dania Mgh.s Kvindeforening.....	2.00
S. S. Christenien.....	2.00
Oleander, Calif., Mrs. C. Beel.....	.50
Viborg, S. Dak., Taffigelses Offer.....	5.00
Stemmare, N. Dak., Pastor Aildsig og Guftru, Serrens Procenter.....	10.00
Kiowa, Colo., en uævnt.....	1.00
Jacksonville, Iowa, Hans C. Henriksen.....	20.00
Dana Valley, Mont., Ungdomsforeningen.....	3.00
Tilfammen.....	\$1248.89

Til Indremissionen:

Jør Avitteret, se Abl. Nr. 50.....	\$1977.88
Iowa Areds ved P. Bordo.....	139.40
Dwatonna, Minn., Dania Mgh.s Kvindeforening.....	2.00
Viborg, S. Dak., Taffigelsesoffer.....	10.00
Stemmare, N. Dak., Pastor Aildsig og Guftru, Serrens Procenter.....	10.00
West Branch, Iowa, August Peterjen.....	5.00
Minnesota Areds ved P. Clau'en til Junggrantsmissionen	50.00
Dana Valley, Mont., Ungdomsforeningen.....	3.00
Tilfammen.....	\$2197.28

Til Mormonmissionen:

Jør Avitteret, se Abl. Nr. 50.....	\$ 539.80
Dwatonna, Minn., Dania Mgh.s Kvindeforening.....	2.00
S. S. Christenien og Guftru hver \$1.....	2.00
Trufant, Mich., St. Thomas Mgh., Kvindeforeningen.....	10.00
Viborg, S. Dak., Taffigelsesoffer.....	2.70
Stemmare, N. Dak., Pastor Aildsig og Guftru, Serrens Procenter.....	10.00
Kiowa, Colo., en uævnt.....	2.00
West Branch, Iowa, August Peterjen \$5, en uævnt \$1.....	6.00
Jacksonville, Iowa, Hans C. Henriksen.....	5.00
Dana Valley, Mont., Ungdomsforeningen.....	3.00
Tilfammen.....	\$582.50

Jubilæumsgaven:

Jør Avitteret, se Abl. Nr. 50.....	\$19139.56
Stemmare, N. Dak., Trinitatis Mgh., Johannes Overgaard.....	10.00
Tilfammen.....	\$19149.56

Til Skolekassen:

Jør Avitteret, se Abl. Nr. 50.....	\$1556.95
Stemmare, N. Dak., Trinitatis Mgh., Chr. Frank Peterjen.....	1.00
Pastor Aildsig og Guftru, Serrens Procenter.....	25.00
West Branch, Iowa, August Peterjen.....	10.00
Jacksonville, Iowa, Hans C. Henriksen.....	20.00
Dana Valley, Mont., Ungdomsforeningen.....	3.00
Tilfammen.....	\$1615.95

Otto Hansen, Raaf. for d. fore. danske ev.-luth. Kirke i Am.

Til Aredsmissionen.

Minn. Areds.	
Doerflud ved Misionsmødet i Luck: Vor Frelfers Mgh. \$14.66, Ist English \$3.35, St. Paul Mgh., Bone Lake \$3.20, St. Matth. Mgh., Evan, Minn. \$20.00, Casselwood, Minn. \$14.20, Taffigelsesoffer samme Plads \$11.10, Misionsmøde i Farmington \$11.05, Paa Aredsmodets Begne, Taf.	
P. Clausen, Albert Lea, Minn., Areds.	

Pacific Areds.

I sidste forløbne Aartal er indkomne til Aredsmodet følgende: Bethesda Mgh., Eugene, Oregon \$36, Kvindeforeningen samme Sted \$10, Vor Frelfers Mgh., Jerndale, Cal. \$31.80, Kvindeforeningen samme Sted \$20, Ungdomsforeningen \$12, Bella Mgh., Selma, Cal. \$61, Immanuel Mgh., Colton, Cal. \$55.95, Professor N. P. Vangs Mefje i Pacificfreden \$15.15, Mr. J. Brantstrup, Portland, Ore. \$10.

Iowa Areds.

En Gave 82c, Fra Mgh. i Moorhead, Ia. \$13.50, i Audubon, Ia. \$51.45, i Cedar Falls, Ia. \$52.05, i Viborg, S. Dak. \$27.80, i Veresford, S. Dak. \$8.65, i Cyria, Ia. \$26.02, i Marcus, Ia. \$14, i Callender, Ia. \$19, i Mofse, Ia. \$23.35, i Jacksonville, Ia. \$31.20, i Moorhead Ia. \$29.15, i Sioux City, Ia. \$36, i Coulter, Ia. \$31.30, ved Owens, Ia. \$13.20, Genezee Mgh., Audubon, Ia. \$37.10, i Kingfield, Ia. \$34.85 og i Greenfield, S. Dak. \$12.25. N. B. Madien, Audubon, Ia. \$5, Lauritz Peterjen, Elk Horn, Ia. \$5, Kvindeforeningen ved Scranton, Ia. \$5, Mrs. Jørgen Jensen, Ringfield, Ia. \$1, Laurence Claujen, Weston, Ia. \$3.

Jalt \$180.69.

Peter Bordo, Areds., N. 1., Weston, Ia.

kanne prædike med fornøden Duellighed. At forlange af Mænd, der er 30 Aar gamle, at de skal lære Latin og Græsk to eller maatte tre Aar og bestaa de Eksamener deri, som afholdes ved Affittningen, er ganske urimeligt og uforstandigt; thi hvor liden der end kan læres af Latin og Græsk i denne Tid, saa er det dog alligevel saa meget, at jævnt godt begavede Mænd ikke kan saa det lært, naar de først begynder deres Forberedelse til Præstegeringen i 30 Aars Alderen. Det er kun de falden godt begavede, der magter dette.

A. J. Dahm.

Privilegeret af Staten.

Dan Engelsk De

De maa læse at tale og skriv Engelsk. Hald De ikke bele Deres Kundt vil udføre det simple og haardt Arbejde for den enkelte Uddannet. Bør ikke fornyet med det gamle! Det er Blis, der gør en Mand til hvad han er og bliver. Bør grundigt studere, og De kommer i det andre Omstændigheder, at I vil være et godt og nyttigt og talende Menneske i det engelske Sprog i Aredsmodet og i det offentlige Liv. Vi garanterer absolut at udnævne til Aredsmodet og til de andre Aredsmoder, der vil være et godt og nyttigt og talende Menneske i det engelske Sprog i Aredsmodet og i det offentlige Liv. Vi garanterer absolut at udnævne til Aredsmodet og til de andre Aredsmoder, der vil være et godt og nyttigt og talende Menneske i det engelske Sprog i Aredsmodet og i det offentlige Liv. Vi garanterer absolut at udnævne til Aredsmodet og til de andre Aredsmoder, der vil være et godt og nyttigt og talende Menneske i det engelske Sprog i Aredsmodet og i det offentlige Liv.

K. Karls College, Dept. D, College Point, New York, N. Y.

Specielt til Julen.

Nogle Ting som ikke kom med i Julekataloget.

Haandsyede Dannebrogslag af fint Silke. Størrelse ca. 5 x 7 Tommer, med smuk og stærk Flagstang med Fodstykke og forgyldt Knap paa Toppen. Rød Silkesnor til at hejse Flaget med. Pris \$1.00.

ET JULEDIGT. af H. C. Frederiksen.

Tidligere anmeldt i „Danstern“ og „Kirkebladet“. Pris i Omflag 25c, indbundet 50c.

DEN INDRE MISSIONS HISTORIE.

Nu afsluttet og indbundet i smukt komponeret Bind. En god og passende Gave. Pris \$3.00.

HVAD DER STAAR BAGVED.

Fortælling af M. E. En god og interessant Bog som kan læses med Udbytte af enhver ung eller gammel. I smukt Shirtsbind med Guldtryk. Pris \$1.00.

HANS NIELSEN HAUGE af Jacob B. Bull.

Den ny danske Udgave. Smukt indb. \$1.60.

PAA LOVENS GRUND.

Fortælling af Fanny Tuxen. 407 Sider i smukt Shirtsbind med Guldtryk paa Ryg og Forside. Pris \$1.00.

ELLINOR FALSEN.

Fortælling af Fanny Tuxen. Særdels smukt udstyret. Pris \$1.00.

ARVINGEN TIL SKJOLDNÆS.

Fortælling af Christopher Boeck. Med Titelbillede i Farvetryk af Carl Thomsen. Smukt komponeret Bind med Guldtryk. Pris \$1.00.

DANISH LUTHERAN PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.